

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Υπηρεσία στρατιωτικού που επανήλθε ως έφεδρος στην ενεργό υπηρεσία ύστερα από παραίτησή του προς ανακήρυξη αυτού ως υποψηφίου σε βουλευτικές εκλογές – η μη αναγνώρισή της ως συντάξιμης αντίκειται στην αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΙΙΙ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 19 Σεπτεμβρίου 2014, με την ακόλουθη σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Θεολογία Γναρδέλλη και Βιργινία Σκεύη, Σύμβουλοι, Γρηγόριος Βαλληνδράς και Ιωάννης Βασιλόπουλος (εισηγητής), Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο,

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παρέστη ο Αντεπίτροπος Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου Ευάγγελος Καραθανασόπουλος, ως νόμιμος αναπληρωτής του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα,

Γραμματέας: Αμαλία Μπότσα, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (κατηγορίας Τ.Ε. με βαθμό Γ).

Για να δικάσει την από 31.1.2012 (με αριθμ. βιβλ. δικογρ. 96/15.2.2012) έφεση του ..., κατοίκου ..., ο οποίος δεν παραστάθηκε,

κ α τ ά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη και,

κ α τ ά της ../2011 πράξης της 44ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση του εκκαλούντος για κανονισμό σ' αυτόν σύνταξης.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε :

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της έφεσης. Και,

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την παραδοχή της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και
Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο
Αποφάσισε τα εξής :

1. Με την κρινόμενη έφεση, ο εκκαλών, απόστρατος Ανθυπασπιστής, ζητεί την ακύρωση της ../2011 πράξης της 44ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με την οποία

απορρίφθηκε η από 21.3.2011 αίτησή του για κανονισμό σ' αυτόν σύνταξης, με την αιτιολογία ότι η πραγματική του υπηρεσία ανέρχεται σε έτη 18-07-04 και ως εκ τούτου δεν θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, ενώ ο χρόνος ανάκλησής του στην ενεργό υπηρεσία από 22.2.2005 έως 18.3.2011 δεν αναγνωρίζεται ως συντάξιμος, καθόσον παραιτήθηκε στις 15.3.2000 προκειμένου να συμμετάσχει στις βουλευτικές εκλογές της 9ης Απριλίου 2000 και σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 56 του Συντάγματος αποκλείεται η επάνοδος στην ενεργό υπηρεσία των στρατιωτικών που παραιτούνται για το λόγο αυτό.

2. Η υπό κρίση έφεση, για την οποία καταβλήθηκε το προσήκον παράβολο (βλ. το 2688625 ειδικό έντυπο γραμματίο του Δημοσίου, σειράς Α'), έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και νομότυπα (άρθρα 50 και 52 π.δ. 1225/1981).

3. Η έφεση αυτή πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατά την ουσιαστική βασιμότητά της, παρά την απουσία του εκκαλούντος, η οποία δεν επηρεάζει την πρόοδο της δίκης, αφού, όπως προκύπτει από την από 24.6.2014 έκθεση επίδοσης του υπαλλήλου του Δήμου ..., αυτός κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα για να παραστεί κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας (άρθρα 27, 34 και 65 π.δ.1225/1981, Φ.Ε.Κ. Α' 304).

4. Στο άρθρο 56 του Συντάγματος ορίζεται: «1. Έμμισθοι δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι, άλλοι υπάλληλοι του Δημοσίου, υπηρετούντες στις ένοπλες δυνάμεις και στα σώματα ασφαλείας (...) δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν βουλευτές, αν δεν παραιτηθούν πριν από την ανακήρυξή τους ως υποψηφίων. Η παραίτηση συντελείται με μόνη τη γραπτή υποβολή της. Αποκλείεται η επάνοδος στην ενεργό υπηρεσία των στρατιωτικών που παραιτούνται (...)».

5. Στο άρθρο 30 του π.δ. 351/2003 (Κωδικοποίηση σ' ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών, ΦΕΚ Α' 316), το οποίο περιλαμβάνεται παγίως σε όλες τις κωδικοποιήσεις της εκλογικής νομοθεσίας από το π.δ. 895/1981 και εφεξής (βλ. τις όμοιες διατάξεις του άρθρου αυτού τόσο στην προγενέστερη κωδικοποίηση του π.δ. 353/1993 όσο και στην μεταγενέστερη κωδικοποίηση του π.δ. 96/2007), ορίζεται: «1. Η παραίτηση από την υπηρεσία και από τις θέσεις που σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 56 του Συντάγματος αποτελούν κώλυμα για την εκλογή στο αξίωμα του βουλευτή, είναι γραπτή και η επίδοσή της γίνεται με δικαστικό επιμελητή στον πρόεδρο του αρμόδιου για την ανακήρυξη των υποψηφίων δικαστηρίου (...) 5. Ο αξιωματικός που σύμφωνα με τα παραπάνω παραιτήθηκε και δεν εκλέχτηκε βουλευτής, είναι δυνατόν οποτεδήποτε να ανακληθεί στην ενέργεια ως έφεδρος, ενώ αυτός που

εκλέχτηκε βουλευτής δεν μπορεί να ανακληθεί στην ενέργεια πριν από την έναρξη των εργασιών της Α΄ Συνόδου της νέας Βουλής και χωρίς την έγκριση αυτής».

6. Κατά την έννοια των διατάξεων που παρατέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, ερμηνευομένων με βάση τη συνταγματική αρχή της προστατευομένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου στις πράξεις της διοικήσεως, ως ειδικότερης αρχής απορρέουσας από την αρχή του κράτους δικαίου, δεν εμποδίζεται η αναγνώριση ως συνταξίμου χρόνου ενεργού υπηρεσίας στρατιωτικού που επανήλθε ως έφεδρος στην ενεργό υπηρεσία ύστερα από παραίτησή του προς ανακήρυξη αυτού ως υποψηφίου σε βουλευτικές εκλογές.

7. Στην κρινόμενη υπόθεση, από όλα ανεξαιρέτως τα στοιχεία του φακέλου, προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο εκκαλόν κατετάγη ως εθελοντής Δεκανέας επί 5ετή υποχρέωση στις 12.8.1981, προήχθη σε Λοχία στις 21.8.1983 και σε Επιλοχία στις 27.8.1986. Μονιμοποιήθηκε στις 9.10.1986 και προήχθη σε Αρχιλοχία στις 28.8.1989 και στις 29.6.1994 σε Ανθυπασπιστή. Στις 15.3.2000 τέθηκε σε αποστρατεία με τον βαθμό αυτό (του Ανθυπασπιστή) λόγω παραίτησής του, προκειμένου να συμμετάσχει στις βουλευτικές εκλογές της 9.4.2000, ενεγράφη δε στα στελέχη της εφεδρείας. Εν συνεχεία, στις 22.2.2005, ο εκκαλόν ανακλήθηκε στην ενεργό υπηρεσία ως μόνιμος εξ εφέδρων για χρονικό διάστημα ενός έτους (βλ. .../ 22.2.2005/... απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Άμυνας). Ακολούθως, απολύθηκε από τις τάξεις του ενεργού Στρατού στις 18.3.2011 (βλ. .../ 11.2.2011 πράξη του Διευθυντή Μονίμου Στρατιωτικού Προσωπικού του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας). Με την προσβαλλόμενη .../2011 πράξη της 44ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους απορρίφθηκε η από 21.3.2011 αίτηση του εκκαλούντος για κανονισμό σ' αυτόν σύνταξης, με την αιτιολογία ότι δεν θεμελιώνεται δικαίωμα σύνταξης με χρόνο πραγματικής υπηρεσίας από 12.8.1981 έως 15.3.2000, ήτοι από έτη 18 μήνες 07 και ημέρες 04, ο δε χρόνος ανάκλησής του στην ενεργό υπηρεσία από 22.2.2005 έως 18.3.2011 δεν αναγνωρίζεται ως συντάξιμος, καθόσον παραιτήθηκε στις 15.3.2000, προκειμένου να συμμετάσχει στις βουλευτικές εκλογές της 9ης Απριλίου 2000, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 του π.δ. 351/2003, οι οποίες, όμως αντίκεινται προς τις υπερκείμενες διατάξεις του εδ. β' της παρ. 1 του άρθρου 56 του Συντάγματος, σύμφωνα με τις οποίες αποκλείεται η επάνοδος στην ενεργό υπηρεσία των στρατιωτικών που παραιτούνται για το λόγο αυτό.

8. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η Διοίκηση, με θετική της ενέργεια, επέτρεψε την ανάκληση στην ενεργό υπηρεσία του εκκαλούντος, όπως ρητώς προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 30 του π.δ. 351/2003, έκτοτε δε δεν επήλθε οιαδήποτε μεταβολή επί των νομικών ή

πραγματικών δεδομένων της κατάστασης του εκκαλούντος και συνεκδοχικώς επί του ασφαλιστικού του δεσμού με το Ελληνικό Δημόσιο. Με τα δεδομένα αυτά, το Δικαστήριο κρίνει ότι η Διοίκηση δεν μπορεί, μεταβάλλουσα άποψη ως προς τη νομιμότητα της ενέργειας που έχει επιτρέψει, να απορρίψει την αίτηση του εν λόγω αξιωματικού για κανονισμό σύνταξης, κρίνοντας ως αντισυνταγματική την ίδια ως άνω διάταξη νόμου και συνακολούθως ως μη συντάξιμο τον ούτως παρασχεθέντα χρόνο υπηρεσίας. Τούτο δε, διότι ο εκκαλών, ο οποίος ανακλήθηκε στην ενεργό υπηρεσία, κατά τη ρητή πρόβλεψη του νόμου, καλοπίστως απέβλεψε και δικαιολογημένα επέστρεψε στην εκπλήρωση της υποχρέωσης του Ελληνικού Δημοσίου να αναγνωρίσει τον χρόνο αυτό ως συντάξιμο. Εν όψει των ανωτέρω, η αναδρομική ανατροπή, με την προσβαλλόμενη πράξη, της σχέσης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του εκκαλούντος, δικαιούχου της σύνταξης, διά της μη αναγνώρισης του χρόνου ανάκλησης στην ενεργό υπηρεσία ως συντάξιμου και της συνακόλουθης απόρριψης του αιτήματός του προς κανονισμό σύνταξης, αντίκειται στην αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, που αποτελεί έκφανση της αρχής του κράτους δικαίου. Κατά την ειδικότερη γνώμη του Προέδρου του Τμήματος, Αντιπροέδρου Ιωάννη Σαρμά και της Συμβούλου Βιργινίας Σκεύη, με την ένδικη ενέργεια της συνταξιοδοτικής διοικήσεως παραβιάζεται και το εκ του άρθρου 1 του (πρώτου) Προσθέτου Πρωτοκόλλου στην Ε.Σ.Δ.Α. απορρέον δικαίωμα του εκκαλούντος για το σεβασμό της συνταξιοδοτικής αυτού προσδοκίας διότι δεν του αναγνωρίζεται ως συντάξιμος χρόνος ενεργού υπηρεσίας σε αντίθεση προς τη δικαιολογημένη, κατά τα ανωτέρω, εμπιστοσύνη που γέννησε στον εκκαλούντα η μακρόχρονη συμπεριφορά της Διοικήσεως.

9. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτή η ένδικη έφεση και να ακυρωθεί η .../2011 πράξη της 44ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η οποία εσφαλμένως απέρριψε με την προαναφερθείσα αιτιολογία την από 21.3.2011 αίτηση του εκκαλούντος για κανονισμό σ' αυτόν σύνταξης.

10. Από τις διατάξεις του άρθρου 49 του π.δ. 1225/1981, με τις οποίες καθορίζονται τα όρια του ελέγχου της εκκαλούμενης απόφασης, συνάγεται ότι όταν προσβάλλεται με έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου άρνηση της συνταξιοδοτικής Διοίκησης να ενεργήσει νομίμως προς κανονισμό ή αναπροσαρμογή σύνταξης, το Δικαστήριο, δεχόμενο την έφεση και ακυρώνοντας την προσβληθείσα άρνηση πρέπει να αναπέμψει την υπόθεση στη συνταξιοδοτική Διοίκηση για να εξετασθεί το πρώτον από αυτήν η συνδρομή ή μη και των μη εξετασθεισών διοικητικώς προϋποθέσεων κανονισμού ή αναπροσαρμογής συντάξεως (Ολ. Ελ. Συν. 116-119/2001, 1441/2001, ΙΙΙ Τμ. Ελ. Συν. 185/2009 κ.ά.).

11. Εν όψει των αναφερομένων στην προηγούμενη σκέψη και όσων έγιναν δεκτά στις σκέψεις 8 και 9, πρέπει να αναπεμφθεί η υπόθεση στην αρμόδια πλέον Διεύθυνση Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του Γ.Λ.Κ. για να κριθεί επί της ουσίας το αίτημα του εκκαλούντος, μη δυναμένου του Δικαστηρίου, να κρίνει το πρώτον επί της συνδρομής των προϋποθέσεων θεμελίωσης δικαιώματος σύνταξης, επί των οποίων δεν έχει κρίνει η Διοίκηση.

12. Μετά δε την παραδοχή της υπό κρίση έφεσης, πρέπει να διαταχθεί η επιστροφή στον εκκαλούντα του κατατεθέντος για την άσκησή της παραβόλου (άρθρο 73 παρ. 4 ν. 4129/2013 «Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο», ΦΕΚ Α' 52).

Διά ταύτα

Δέχεται την έφεση.

Ακυρώνει την .../2011 πράξη της 44ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Αναπέμπει την υπόθεση στην Διεύθυνση Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για να κριθεί αυτή στην ουσία κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό. Και,

Διατάσσει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου στον εκκαλούντα.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 9 Δεκεμβρίου 2014.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ**

**Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΜΑΛΙΑ ΜΠΟΤΣΑ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, την 1 Απριλίου 2016.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΜΑΛΙΑ ΜΠΟΤΣΑ**